dawl frangiskan

LEĦEN IL-KAPUĊĊINI MALTIN

4
ĠUNJU
1981

F'DIN IL-HARGA

Editorjal: "Fejn Hemm Il-Mibegħda, Ħallini Nħeġġeġ L-Imħabba"	pag. 1
"Ħdejn Il-Bir Ta' Ġakob"	" 3
Patri Piju Dimech, Kapuċċin (1881-1981)	" 4
Lis-Sekulari Franġiskani	" 6
Quddiem Kristu Ma' San Franġisk	" 8
Habari Gani?	" 10
Santa Klara U San Franġisk	" 12
Il-Qaddis Ta' Kulħadd	" 14
Kif Nittakiljaw Problema	" 16

KALENDARJU FRANĠISKAN **ĠUNJU 1981**

12 ta' Ġunju: **Il-Beata Iolenta** (Soru Klarissa — II Ordni Franġiskan) — **Tifkira**

13 ta' Ġunju: **Sant' Antnin minn Padova,** saċerdot u duttur tal-Knisja.
Għajn-Dwieli — Titular tal-Knisja — **Solennita.**

14 ta' Ġunju: **Solennita tat-Trinita' Qaddisa**
Marsa — Titular tal-Knisja — **Solennita.**

18 ta' Ġunju: **Kalkara** — Dedikazzjoni tal-knisja
(18 ta' Ġunju, 1747) — **Solennita.**

25 ta' Ġunju: **Għajn-Dwieli** — Dedikazzjoni tal-Knisja
(25 ta' Ġunju, 1969) — **Solennita.**

28 ta' Ġunju: **Marsa — Albert Town**
I Ħadd fuq il-Festa tal-Qalb ta' Ġesu', issir il-Festa esterna — **Solennita**

30 ta' Ġunju: **Beatu Rajmondu Lull** (Martri tat-III Ordni) — **Tifkira**

Editur
Responsabbli:
P. Philip Cutajar
Kunvent Tal-Kapuċċini
Floriana
Malta
Tel. 25525

Stamperija:
CharVin Press & Co. Ltd.
Factory 191,
Industrial Estate,
Luqa.
Tel. 784381/2

DAWL FRANGISKAN

LEĦEN IL-KAPUĊĊINI MALTIN

L-EWWEL SENA — ĠUNJU 1981 — NRU. 4

"Fejn Hemm il-Mibegħda, Ħallini Nħeġġeġ L-Imħabba"

Id-dinja trid tiżfen iż-żifna tal-mibegħda. Il-mibegħda fost il-bnedmin hija fattur li eżista minn dejjem. Il-Ktieb tal-Ġenesi jinnota l-presenza tagħha diġa fl-ewwel ġenerazzjoni umana (Ġen.4, 2-8) u l-Għerf għarafha fil-kitbiet tiegħu (Prov. 10,12; 14,20; 19,7; 26,24ss; Sir.20,8). Dwar dan il-Bibbja Mqaddsa tagħti l-ġudizzju tagħha. Il-mibegħda hija **ħażen,** frott tad-dnub, għaliex Alla ħalaq lill-bnedmin bħal "aħwa" sabiex igħixu fl-imħabba ta' xulxin. Il-każ tipiku ta' Kajjin jurina ferm ċar il-proċess tal-mibegħda: titwieled mill-għira, tinklina biex taħqar u tingan-na, sakemm tasal għall-qtil tal-aħwa.

Mill-istorja nindunaw li l-mibegħda ssegwi skema oħra li nsibuha wkoll fir-rakkont ta' Kajjin u Abel. Fil-ħajja ninnutaw li huwa proprju l-bniedem tajjeb u ġust li jsofri l-mibegħda. Il-bniedem ħażin jobgħod lill-bniedem ġust u jsir għadu tiegħu. Hekk kif għandna lil Kajjin kontra Abel, insibu wkoll lil Esaw kontra Ġakob, ulied Ġakob kontra Ġużeppi, l-Eġizzjani kontra Iżrael (Sal. 105, 25), is-slaten ħżiena kontra l-profeti (1 S1.22,8), il-barranin kontra l-midluk ta' Jahweh (Sal. 18;21), kontrar Sion (Sal. 129), kontra Ġerusalemm (Is. 60,15). U nibqgħu sejrin hekk: wieħed wara l-ieħor sakemm ġie Ġesu' Kristu, l-Iben t'Alla. Lil dan ukoll id-dinja tefgħet fuqu l-mibegħda tagħha: "...... id-dawl ġie fid-dinja, imma l-bnedmin ħabbew id-dlam aktar mid-dawl, għax l-egħmil tagħhom kien ħażin. Għax kull min jagħmel il-ħażin **jobgħod** id-dawl" (Ġw. 3,19-20). U sforz din il-mibegħda d-dinja kkundannatu għall-mewt tas-Salib. Ġesu', il-qaddej t'Alla, jaqa' vittma tal-mibegħda frott il-għira.

Kull min jimxi wara Kristu jistenna li tmissu l-istess xorti. Id-dixxipli jkunu mibgħuda: "u lilkom kulħadd isir jobgħodkom minħabba f'ismi" (Mt. 10,22). Għalhekk, "ħuti, tistagħġbux jekk id-dinja tobgħodkom" (1 Ġw. 3,13). Imma "ifirħu u aqbżu bil-ferħ" (Lq. 6,22) għax tunu qegħdin tixbħu lill-Mu-

lej tagħkom; ħlaskom kbir ikun fis-smewwiet (Lq. 6,22).

Quddiem din it-traġedja li minnha għaddejja d-dinja, Kristu jgħidilna u jurina kif għandha tkun ir-reazzjoni tagħna: "dan hu l-kmandament tiegħi: li tħobbu lil xulxin kif ħabbejtkom jien" (Ġw. 15,12). "Min jobgħod 'il ħuh, għadu fid-dlam" (1 Ġw. 2,9), u "kull min jobgħod lil ħuh hu qattiel, u intom tafu li ebda qattiel ma għandu fih il-ħajja ta' dejjem" (1 Ġw. 3,15). L-imħabba hija l-unika regula, l-akbar kmandament, anke quddiem l-għedewwa (Lq. 6,27).

Id-Divin sar uman fi Kristu Ġesu' u l-uman jintilef mingħajr id-Divin. L-insara kollha huma msejħin biex iwettqu din is-sintesi fid-dinja ta' madwarna, u dan permezz ta' l-imħabba: għax hekk għamel id-Divin-uman. Imħabba li trid tgħaddi mis-Salib: għax hekk għamel id-Divin-uman. Is-Salib li huwa l-espressjoni vera tal-imħabba li tgħolli l-uman għal stratosfera spiritwali. Dan hu **kmand** u mhux parir. Dan hu kmand li ma jafx qies, razza, kulur, klassi, partit, twemmin.

San Franġisk, id-dixxiplu perfett ta' Kristu, fittex dejjem li jgħix dan il-kmandament ta' l-imħabba. Il-kelmiet: **"fejn hemm il-mibegħda, ħallini nħeġġeġ l-imħabba"** kienu l-programm ta' ħajtu. Meta l-Qaddis t'Assisi jitkellem dwar l-imħabba lejn dawk li jobgħoduna, hekk iwissina: "Huma ħafna dawk li jingħataw għat-talb u d-devozzjonijiet, jiċċaħdu u jgħakksu 'l ġisimhom, imma mbagħad, imqar għall-iċken kelma li jħossuha tweġġagħhom jew minħabba xi ħaġa li tittieħdilhom, arahom malajr jitfixklu u jitħawwdu. Dawn ma humiex foqra fl-ispirtu; għax min hu tabilħaqq fqir fl-ispirtu, jobgħod lilu nnifsu u jħobb 'il dawk li jagħtuh bil-ħarta fuq wiċċu" (Twissijiet ta' S. Franġisk, n.14).

Infittxu li nagħmlu tagħna t-talba franġiskana: **"fejn hemm il-mibegħda, ħallini nħeġġeġ l-imħabba"**. Fuq kollox din hija espressjoni evanġelika, hija l-istess missjoni li Kristu nnifsu ġie jwettaq fostna u issa jrid lilna li nkompluha. Id-dinja qed tistenna lili u lilek biex bl-imħabba tagħna nkunu bħal "melħ fil-borma" li nagħtu togħma bnina lill-ħajja ta' madwarna.

"Mulej, dak li aħna ma naħfrux għal kollox, agħmel li naħfruh darba għal dejjem biex minħabba fik inħobbu tabilħaqq lill-għedewwa tagħna u nidħlu għalihom quddiemek bit-talb tagħna; ma nroddu 'l ħadd deni b'deni, u f'ismek nagħmlu ħilitna biex inkunu ta' għajnuna għal kulħadd" (S. Franġisk t'Assisi).

Il-Mulej jagħtikom is-Sliem.

L-Editur

"HDEJN IL-BIR TA' GAKOB"

Ilarju Abela, kapuċċin

Int Lhudi u jien Samaritana (Ġw. 4,9)

Il-Lhud u s-Samaritani kienu meqjusin bħala għedewwa ta' xulxin, għaldaqstant nistgħu naħsbu kif is-Samaritana laqgħat lil Ġesu' meta sabitu ħdejn il-bir tar-raħal. Għalkemm il-bidu tal-laqgħa tagħhom ma kellux ħjiel ta' ħbiberija, iżda fi tmiem il-laqgħa, s-Samaritana saret l-aqwa ħabiba ta' Ġesu'. Hi kienet l-ewwel ħabbara tal-Kelma ta' Alla fost is-Samaritani, mhux biss imma ħajrithom biex jiġu u jaraw lil Ġesu'. Is-Samaritani tant ħadu gost b'Ġesu' li talbuh jibqa' magħhom. Hu baqa' magħhom jumejn u ħafna emmnu fih. X'ġiel lis-Samaritana tbiddel fehemtha fuq Ġesu'? Għax fih rat li ma kienx bniedem bħal oħrajn, tant li qaltlu: 'Sinjur, milli qiegħed nara int xi profeta." U veru għax Ġesu' kien qalila kull ma kien għadda minn għaliha. U l-mara emmnet f'Ġesu' u Ġesu' ta l-ilma tal-ħajja, id-don ta' Alla: li hija wkoll issir waħda minn ulied Alla.

"Agħtini nixrob" (Ġw. 4,7)

L-ilma kien il-punt prinċipali li fuqu dar id-diskors kollu bejn Ġesu' u s-Samaritana. Kemm Ġesu' u kemm is-Samaritana ħassew l-għatx, imma l-għatx tagħhom kien differenti wieħed mill-ieħor. Fil-waqt li Ġesu' talab biex jixrob għax veru ħassu bil-għatx, is-Samaritana talbet lil Ġesu' għax kien qalilha: "Min jixrob mill-ilma li nagħtih jien ma jaqbdu għatx qatt." (Ġw. 4,14) L-ilma li offrew lil xulxin għandu tifsira speċjal: dak ta' Ġesu' li jagħti l-ħajja ta' dejjem, jew aħjar il-grazzja ta' Alla, fil-waqt dak tas-Samaritana kien ilma komuni. Jekk l-ilma li offrew is-Samaritana u Ġesu' lil xulxin inħarsu lejh fit-tifsira spiritwali nistgħu ngħidu li s-Samaritana offriet dnubietha lil Ġesu', waqt li Ġesu' offra lis-Samaritana l-grazzja ta' Alla, b'hekk qalb is-Samaritana infetħet għajn ta' ilma li wassalha għall-ħajja ta' dejjem. Hekk ukoll jiġri fina kemm il-darba nersqu lejn Kristu. Kristu jagħtina nixorbu l-ilma biex nissaffew minn dnubietna u jkollna dritt li nissejħu aħna wkoll ulied Alla.

"Ejjew araw bniedem li qalli kull ma għamilt" (Ġw. 4,29)

Kif wieħed li jsib xi teżor imur ixandar l-aħbar ma' pajjiżu kollu, hekk għamlet is-Samaritana li kienet sabet lil dak li sħaba kollha kienu qed jistennew: "Il-Messija". Is-Samaritana kienet qiegħda tistenna li tiltaqa' mal-Messija biex fil-waqt li tbiddel ħajjitha, jgħallimha kif għandha tqim lil Alla fis-sewwa. U Ġesu' qalilha: "Jien hu li qiegħed jitkellem miegħek." Għal dan il-kliem is-Samaritana ħalliet il-ġarra warajha u marret tħabbru f'pajjiżha. Aħna wkoll sibna lil Kristu u ħabbibna miegħu, imma kemm għad baqa' li għadhom ma jafuhx! X'sa nagħmlu, sa nibqgħu b'idejna marbutin u ma nħabbrux it-teżor li sibna? Kristu mhux xi ħaġa partikulari tagħna biss, imma ta' kulħadd. Għalhekk hemm bżonn li ħaddieħor jisma lehnu, biex kif xtaq Kristu: "Ikun hemm merħla waħda u ragħaj wieħed." (Ġw. 10,16) Inqumu minn ngħas tagħna. Issa huwa ż-żmien li nħabbru lil Kristu kull imkien, għax wasal iż-żmien li kollha flimkien ngħidu lil Alla: "Missierna li inti fis-smewwiet."

Patri Piju Dimech Ex-Provincjal Def. Kapp.

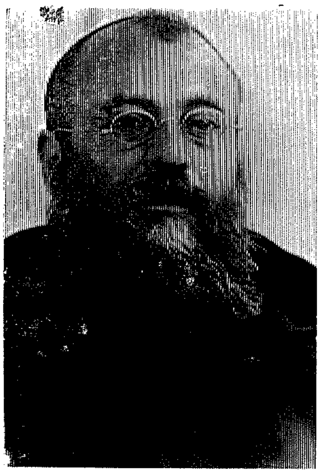

Lettur tat-Teologija u l-Ewwel Kappillan tal-Parrocca tal-Marsa [1913 - 1928]

Mill-Kan. Dun Nikol Vella Apap

Membru tal-O.F.S.

Sewwa sew fl-4 ta' Ġunju ta' din is-sena (1981) Patri Piju Dimech O.F.M. Kapp. jgħalaq mitt sena minn meta daħal fl-Ordni Franġiskan-Kapuċċini. Kien ħsieb għaqli wkoll li nfakkru din il-ġrajja billi Patri Piju barra li kien żina tal-Provinċja-Kapuċċina Maltija kien ukoll l-Ewwel Kappillan tal-Parroċċa llum Matriċi tal-Marsa.

Patri Piju twieled fix-Xewkija minn Ġanni Dimech u Marja mwieldha Farrugia u, ġie mgħammed fil-jum tat-twelid tiegħu nhar, l-24 ta' Diċembru 1863 mill-Kappillan Dun Pietru Pawl Bartolo (1859-1864). L-ismijiet tiegħu kienu ta': Ġużeppi, Mikeli u Manweli.

Mill-iskola Primarja tar-Raħal tax-Xewkija għadda għall-iskola Sekondarja tir-Rabat fejn kien mexa ħafna 'l quddiem fit-triq tat-tagħlim.

JIDĦOL NOVIZZ KAPUĊĊIN U JSIR PATRI

Għadu daqxejn ta' żagħżugħ Ġużeppi ġietu l-ħajra li jidħol mal-patrijiet Kapuċċini, hekk li ta' 17-il sena fl-4 ta' Ġunju 1881 ġie mlibbes iċ-ċoqqa u l-kurdun ta' San Franġisk fil-Knisja ta' Santa Liberata fil-Kalkara Malta. Tawh l-isem ta' Fra Piju. Wara sena novizzjat għamel il-professjoni Sempliċi fl-4 ta' Ġunju 1882. Wara talb u studju Fra Piju għamel il-Professjoni Solenni fl-4 ta' Ġunju 1885. Fra Piju kien għamel ħiltu kollha biex iħares it-tliet voti reliġjużi tal-kastita, tal-faqar u tal-ubbidjenza. Wara l-istudji li wasluh bl-ikbar ġieħ għas-Saċerdozju kien ġie ordnat saċerdot fit-18 ta' Settembru 1886 mill-Isqof Kapuċċin Mons. Fra. Anton M. Buhagiar.

L-EWWEL XOGĦOL FIL-PROVINĊJA KAPUĊĊINA

L-ewwel xogħol pastorali ta' Patri Piju kienu l-konfessjonarju u l-pulptu mnejn xerred il-kelma tal-ħajja. Mill-konfessjonarju Patri Piju fil-għerf tiegħu għaraf imexxi l-erwieħ fit-triq ta' l-Ispirtu. Ġewwa ħafna knejjes u parroċċa Patri Piju xandar il-kelma ħajja ta' Kristu minn fuq il-pulpti tagħhom. Fettxuh fuq kolox lil Patri Piju fl-Eżerċizzi Spiritwali — fl-Avvent u fir-Randan għax il-kelma tiegħu kienet tqanqal.

Patri Piju barra dan ix-xogħol Pastorali wettaq xogħol ieħor fil-provinċja, dak tat-tagħlim. Hekk li nsibuh Lettur tal-Filosofija u tat-Teoloġija. Patri Piju dam jgħallem lill-Istudenti Kapuċċini għal ħmistax-il

sesna. Meta kellu 36 sena ġie magħżul fil-Kapitlu tas-sena 1899 bħala Ministru Provinċjali. F'din il-kariga delekata Patri Piju kien ġie magħżul ukoll darbtejn oħra fis-snin 1903 u 1908. Mgr. Isqof G. M. Camilleri O.E.S.A. (1889-1925) għażlu wkoll bħala Eżaminatur Prosinodali.

L-EWWEL KAPPILLAN TAL-PARROĊĊA TAL-MARSA 1913-1928

Meta l-knisja tas-S.S.ma Trinita' tal-Marsa saret Parroċċa b'digriet tat-12 ta' April 1913 ta' Mons. P.P. Pace (1889-1914) ġie magħżul bħala l-ewwel Kappillan Patri Piju Dimech O.F.M. Kapuċċin. Patri Piju saċerdot Franġiskan-Kapuċċin, f'din il-kariga li kien beda fis-19 ta' April u temm bl-unuri kollha sa mewtu li ġrat fit-8 ta' Ottubru 1928 ħadem bla heda għall-ġid tal-Erwieħ merħija f'idejh u tal-Parroċċa tal-Marsa. It-tmexxija għaqlija tiegħu fost in-nies tal-Marsa għadha magħrufa sal-lum. Patri Piju għadu fuq il-fomm tan-nies anzjani. Kollha jfaħħruh u jberkuh. Magħhom qasam il-ferħ u n-niket tiegħu. Il-fdal ta' dan l-ewwel Kappillan (1913-1928) jinsab fil-qabar tal-Kappillani f'nofs il-Kor tal-Knisja Parrokjajli u Matriċi tal-Marsa.

Nhar il-Ħadd, 5 ta' April 1981 ġie uffiċjalment miftuħ u mbierek il-Kunvent il-Ġdid tal-Patrijiet Franġiskani Kapuċċini fil-Parroċċa ta' Marija Reġina, il-Marsa. Dan sar mill-General tal-Ordni Kapuċċin il-WRP Paschal Rywalski li f'dawk il-ġranet kien qed iwettaq il-ħames żjara tiegħu fil-Provinċja tagħna. F'diskors li l-W.R.P. General għamel għall-okkażjoni, huwa faħħar u rringrazzja x-xogħol li wettqu l-patrijiet membri tal-komunita tal-Marsa, Marija Reġina li bil-għajnuna ta' diversi parruċċani rnexxielhom iġibu fit-tmiem il-bini ta' dan il-kunvent, li fid-dehra u s-sempliċita' tiegħu, temm igħid P. Paschal Rywalski, huwa tassew "dar franġiskana".

BIEX NIRNEXXU FIL-HSEBIJIET TAGHNA

Għeżież Ħuti Franġiskani,

Min hu normali, jinkedd meta ma jilħaqx l-għanijiet tiegħu. Jekk nifthu għajnejna, rridu naraw: jekk nifthu widnejna, rridu nisimgħu: jekk naqbad il-karrozza għall-Mellieħa, irrid nasal il-Mellieħa. La jkolli għan f'moħħi, irrid nasal għalih.

Magħkom ħuti franġiskani, nitkellem fuq l-għanijiet franġiskani tagħna. L-ewwel u l-aqwa wieħed għalina, bħala "KOLLETTIVITA", bħala "ARMATA BAJDA", bħala "MOVIMENT FRANĠISKAN", bħala "FAMILJA FRANĠISKANA", huwa li niżirgħu u li nikkultivaw il-PAĊI għall-ĠID ta' kulħadd. Hemm bżonn nagħmlu l-almu kollu tagħna, biex għan nobbli u siwi bħal dan naslu għalih.

Kif naslu għalih? — L-ewwel insara, bil-komunita' żgħira li iffurmaw ġewwa Ruma, infiltraw f'kull taqsima ta' l-Imperu Ruman, li dak iż-żmien kien imxerred ma' l-Ewropa kollha u ma' ħafna artijiet mill-Afrika u mill-Lvant Nofsani u xerrdu għalhekk malajr l-Evanġelju ta' Ġesu' Krirstu u l-Knisja Tiegħu.

Kif irnexxihom jagħmlu dan? Ħaddmu tlett armi: emmnu fl-użu tat-talb effettiv: trawmu u lestew rwieħhom għas-sagrifiċċji: ħadmu kemm felħu onestament, biex ma' l-aċċetazzjoni tax-xogħol tajjeb tagħhom, kienu jaraw aċċettat ukoll l-ispiritu nisrani li biħ kienu jaħdmu b'abbundanza ta' frott tajjeb għall-komunita' kollha.

Għandna bżonn naddottaw dawn it-tliet mezzi aħna wkoll, fil-missjoni tagħna li rridu niżirgħu, inħarsu u nxerrdu l-PAĊI U L-ĠID GĦAL KULĦADD U FOST KULĦADD.

NITOLBU: Talb vokali: quddies, rużarji, Via Sagra, eċċ. Xi ħaġa iżjed, TALB MENTALI: naħsbu kemm nifilħu fuq Alla, fuq il-qaddisin, fuq il-veritajiet eterni, fuq il-virtujiet li għandna bżonn għall-vokazzjoni u għall-istat partikulari tagħna.

MA NAĦARBUX IS-SAGRIFIĊĊJI: Inħarsu spiss lejn San Franġisk Missierna. Ma' San Franġisk Missierna, inħarsu spiss lejn Ġesu' priv minn kollox f'Betlem: magħluq fit-Tabernaklu: IFFLAĠELLAT, IMBENĠEL KOLLU, IMDENDEL FUQ IS-SALIB.

NAĦDMU KEMM NIFILĦU ONESTAMENT, b'mod li min jarana, jinduna li aħna mhux nitolbu biss u NITGĦAŻŻNU, iżda NITOLBU U NAĦDMU: U NAĦDMU B'KUXJENZA DELIKATA li rridu nagħtu x-xogħol kollu li nistgħu u nagħtuh mill-aħjar li jista' jkun, kemm jekk xogħol materjali u kemm, wisq iżjed, jekk xogħol spiritwali.

Naddottaw dal-programm ta' xogħol u naslu tajjeb ħafna għall-għanijiet qaddisa tagħna.

INSELLMILKOM. PAĊI U ĠID LIL KULĦADD.

Patri Feliċjan Bilocca, Kapp.
Ass. Prov.li tal-O.F.S.

Kumment tar-Regula ta' l-Ordni Frangiskani Sekulari

TFASSIL TA' HAJJITNA

Test: "Ir-Regula u l-Ħajja tas-sekulari franġiskani hija din: li josservaw l-Evanġelju tas-Sinjur tagħna Ġesu' Kristu, skond l-eżempju ta' San Franġisk t'Assisi, li fi Kristu ra l-ispiratur u ċ-ċentru tal-ħajja tiegħu m'Alla u mal-bnedmin." (Kap. 2, parag.4)

Riflessjonijiet: -

1. L-EVANĠELJU GĦANDU JKUN IR-REGULA U L-ĦAJJA tagħna l-Franġiskani. Hemm fih il-prinċipji li fuqhom għandna nfasslu ħajjitna, biex ngħixu l-ħajja nisranija fil-milja tagħha, dil-ħeġġa tkun ta' ġid għalina u ta' ġid spiritwali għal dawk kollha li jarawna ċittadini u ħaddiema tajbin kif insiru meta nosservaw it-tagħlim ta' Ġesu' Kristu, kif insibuh fl-Evanġelju Mqaddes.

Iżda fl-Evanġelju għandna wkoll il-virtujiet ewlenin li bit-twettiq tagħhom aħna nwettqu tassew il-messaġġ li tana Sidna Ġesu' Kristu: *il-faqar ta' l-ispirtu* (kuntenti bin-neċessarju, waqt li iż-żejjed inħaddmuh jew inqegħduh fil-Banek ħalli jinħadem b'risq oħrajn bżonnjużi): *il-manswetudini* (bl-umilta' kollha ma neħdux għalina, meta jonqsuna, lesti bil-kalma kollha għal kull sagrifiċċju li jkollna bżonn naċċettaw għas-suċċessi spiritwali): *għatxanin għall-ġustizzja* (nirsistu għall-prattika tal-ġustizzja soċjali, biex kull bniedem u bniedma jiksbu u jgawdu d-drittijiet tagħhom): *sensibbli* (miżerikordjużi) għall-bżonnijiet ta' ħaddieħor (inkella ma nippratikawx il-karita', li tridna nagħmlu ġid ma' kulħadd): *paċifiċi u paċifikaturi* (ngħixu l-paċi aħna stess u niżirgħuha kull fejn nistgħu): *sodi w qawwija* (forti) fil-persekuzzjonijiet, li d-demonju jqanqlilna żgur kontra tagħna, biex ma jħalliniex insiru "EVANĠELIĊI", segwaċi ta' Ġesu' Kristu.

2. SKOND L-EŻEMPJU TA' SAN FRANĠISK: San Franġisk għażel l-Evanġelju bħala l-"guide-book" tiegħu: iddeċieda li jaqrah u jistudjah kemm jiflaħ, għaliex emmen li l-awtur tiegħu kien ALLA-MAGĦMUL BNIEDEM: emmen għalhekk li kien fih il-Kelma diretta t'Alla ,li ebda kelma oħra, ukoll ta' l-għorrief kollha flimkien, ma tista' tikkompara magħha. U nsista li hu stess u d-dixxipli tiegħu kollha, josservawh, kif kien iħobb jgħid, "mingħajr glossa", jiġifieri mingħajr ħafna interpretazzjoni astrartti u akkademiċi, li jneħħu ħafna mill-oriġinalita' tal-kelma t'Alla miġbura fih.

San Franġisk għamel hekk, għaliex b'hekk biss ħass li kien jista' jimita tassew lil Ġesu' Kristu: jaf il-kelma tiegħu, jeħodha fis-safa tagħha u jipprattikaha bl-ikbar eżatezza.

Konklużżjoni Prattika: - Naqraw kuljum biċċa mill-Evanġelju: nieqfu, biex bil-ġabra kollha nixtarruha sewwa, naraw kif osservaha San Franġisk, biex nippruvaw nosservawha tajjeb aħna wkoll.

Meditazzjoni Hafifa

Quddiem Kristu

Moħħna jista' jingħaqad ma' moħħ Alla biex moħħna jiġi mħarrek biex jaħseb skond il-fehma ta' Alla. Ukoll ir-rieda tagħna tista' tingħaqad mar-Rieda ta' Alla biex nitħajjru nixtiequ dak li jrid Alla. Alla tana r-rieda biex nagħżlu dak li rridu — dak li naħsbu li huwa tajjeb għalina.

Irridu ngħixu. Irridu ngawdu. Irridu nifirħu. Meta niġu bejn ħaltejn — nagħżlu dak li naħsbu li jkun l-aħjar għalina. Jekk naraw ħaġa li ser iġġielna nbatu, li ser nitilfu xi ħaġa milli għandna — ma ngħażluhix. Bir-rieda tagħna ngħażlu dak li jaqblilna. Iżda nafu li ħafna drabi dak li ngħażlu wara ftit jġielna nbatu — idejjaqna, ma jibqax ikun jaqblilna. Lanqas fir-rieda tagħna ma naslu biex ngħażlu dak li jgħamlilna l-ġid.

Fiż-żmien li ngħaddu quddiem Kristu — f'meditazzjoni — jibda jgħaddi minn moħħna dak li nixtiequ. Quddiem Kristu nibdew nixtiequ li nagħmlu dak li jrid Ala minna. Inkunu lesti għal kollox — anki għat-tbatija. Basta jkun dak li jrid Alla. Irrid il-maħfra — Alla jrid jaħfirli wkoll. Irrid il-ferħ. Irrid il-ħajja u s-saħħa. Irrid il-għerf. Dawn kollha jaqblu mar-rieda ta' Alla.

Irrid il-qdusija. Irrid li nkun qaddis bħalma Qaddis Hu Alla.

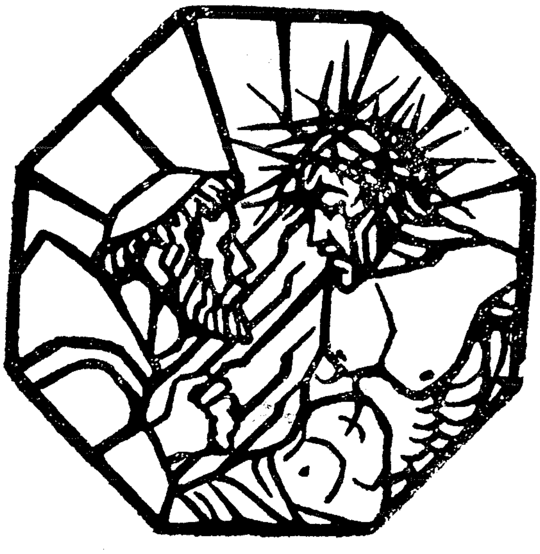

Billi fil-meditazzjoni nidħol fil-profond, wkoll ir-rieda trid tkun profonda. L-ewwel nitħajjar, imbagħad, inżid fil-ħajra billi nibqa' nitħajjar aktar sakemm naqtagħha li *nagħmel* dak li kont tħajjart biex nagħmel. Hawn ma tibqax ħajra iżda ssir ħajja ma tieqafx — tibqa' sejra u ssir aktar matura.

Jekk fil-meditazzjoni nitħajjar biex insir qaddis — Kristu bl-eżempju tiegħu kkaxkarni. Dak li nara qud-

ma' San Frangisk

diemi jkun Kristu. Il-ħsieb iqawwili r-rieda biex nagħmel bħalU.

Kristu hu Alla u bniedem. Int bniedem biss. Tista' terġa' lura u ma tibqax trid li tgħix ħajja qaddisa. Bniedem int.

Il-bniedem bil-ħsieb irnexxielu jgħamel ħwejjeġ li bnedmin oħra qablu ma għamlux. Wasalna li nistgħu ninqatgħu mill-art bl-ajruplan u issa ħrieġna barra wkoll bir-rockets u bix-shuttle. Il-bniedem ħaseb ftit aktar milli ħasbu ta' qablu, bħal Gallileo u kompla Einstein. Jaħsbu fuq li jaħsbu u wasalna.

Bnedmin qabilna waslu biex isiru qaddisin billi għamlu minn kollox biex jixbħu lil Kristu. L-Appostli għallmu bħalma għallem Kristu u ssoktaw il-ħajja li bdielhom Kristu b'rieda mwettqa u msaħħa fir-Ruħ tal-Qdusija li ħadu mingħand Kristu.

San Franġisk u ħutu l-oħra jagħmlulna l-qalb biex nitħajru aħna wkoll ngħixu bħalhom jiġifieri bi Kristu dejjem quddiemna, ħajjitna kollha.

Il ħin kollu, mhux fi żminijiet maqtugħa biss. Jekk fiż-żmien li nkunu qed nippruvaw ngħaqqdu r-rieda tagħna ma' dik ta' Alla inħossuna tajbin, nitħajru żgur li nibqgħu f'din l għaqda mhux għal żmien qasir biss — tal-meditazzjoni — iżda ħajjitna kollha. Il-ħin kollu. Meta nħossuna tajjeb — nіżżuħajr lil Alla. Meta nkunu qed inbatu — nindunaw li anki Kristu — Bin Alla — bata.

Iżda Alla ngawdu jridna. Dgawdija mhux għal żmien biss iżda għal dejjem — il-ħin kollu — mingħajr tmiem.

Il-Mulej jagħtik is-Sliem.

HABARI GANI?

[X'Ghandna?, Kif Inti?]

GHAD-DAQQ TAT-TANBUR

Frans Baldacchino, kapuċċin

Min xi darba kellu x-xorti jismani ndoqq jew inkanta jaf li fil-missjoni ftit huma dawk li jistgħu jiktbu dwar il-kant daqsi.

Fil-Kenya festa mingħajr mużika hi mejta u bla sens. Mhux se jkun hemm tieġ u ma jġibux l-għarajjes bil-kant u d-daqq tat-tnabar, u t-tamburlini. Wara t-tieġ, imbagħad proċessjoni bil-kant u d-daqq sad-dar ta' l-għarus; u l-ħbieb, ġirien u mistednin iqattgħu l-lejl ma' l-għarajjes u nieshom fiż-żfin u l-kant.

Ebda funeral ma jsir mingħajr il-kant tar-raħal kollu fid-dar tal-mejjet, fuq il-qabar u terġa' fid-dar tal-mejjet. Il-biċċa l-kbira jkunu innijiet reliġjużi ta' tislima lill-mejjet. Jistgħu jdumu sejrin hekk għal tlett ijiem, bil-ħsieb li jfarrġu lil niesu.

Hawnhekk, jekk tmur fir-raħal ħlief mużika ħierġa mill-ħwienet ma tismax; jekk tmur is-suq, kant u tnabar, u jekk titla' fil-karrozza tal-linja għandek minn fejn issib ruħek taħt il "loudspeaker" li, minn x'ħin titlaq sa ma tasal, jifqagħlek it-tnabar ta' widnejk bid-daqq tad-diski.

Mhux hekk biss, imma fuq ix-xogħol, għal kull xejn ħaddiema jaqbdu jkantaw ilkoll flimkien, u l-biċċa l-kbira jkantaw l-innijiet tal-knisja. Mhux ta' b'xejn li darba laqgħu lill-President bil-kant tas-'Sanctus', u lill-Viċi President bl-innu tal-Offertorju.

Jekk trid tiġbed iż-żgħażagħ kull ma għandek tagħmel hu li tifforma kor, tixtrilhom żewġ tnabar, xi tamburlin u xi ċekċieka, u tagħtihom chance ikantaw fil-knisja.

Quddiesa tiegħu madwar siegħa u nofs, għax kull parti li tista' titkanta, ikantawha. Mhux hekk biss, anzi jekk jitgħallmu innu ġdid, minflok ma jibdluh ma' ieħor qadim, iżiduh ma' dawk tas-soltu; u l-lista dejjem titwal.

Knisja titqies bħala serja u organizzata mill-kor li jkollha. Kull meta nifformaw kor, il-membri stess jagħżlu membru u jaħtruh surmast. Dan dlonk taraħ jikkomponi versi u mużika u jadatta innijiet għal kull okkażżjoni. Jekk idejjaqhom, jagħżlu ieħor minn floku, u dan ma' l-għażla jsir surmast prim.

Imqar fil-qasam soċjali, il-kant u ż-żfin huma mportanti ħafna. Kull meta jiġi bniedem prominenti fir-raħal, il-korijiet ta' l-iskejjel, tal-knejjes u tan-nisa xjuħ ikunu mistednin biex ikantawlu. Jekk in-nies ikunu jridu jgħidulu jew jitolbuh xi ħaġa, dan jagħmluh billi jinsġu innu bi kliem adattat għal din it-talba.

Għall-Kenyani l-Quddiesa hi esperjenza personali. Ma jmorrux il-knisja biss biex jitolbu, imma jridu jħossu l ferħ tal Ħadd. Jiċħdu gost ikantaw, idoqqu, iċapċpu u jiżżegilgu mar-ritmu tal-mużika. Jieħdu pjaċir jitolbu flimkien, jagħtu l-offerta waqt il-għbir, u jifirħu waqt li jiltaqgħu ma' nieshom u jieħdu b'idejn ħbiebhom. Il-quddiesa tal-Ħadd tiġbor dan kollu f'daqqa.

L-Insara tiegħi jemmnu wkoll li l-kant ta' waqt il-Quddiesa jista' jwassal messaġġ ta' konverżjoni l-istess bħal ma tista' twasslu talba jew priedka. Għalhekk qatt ma rnexxieli nikkonvinċihom iqassru xi ftit mill-innijiet tal-Quddiesa. L-istrofi kollha nkitbu biex jitkantaw!

IL-MAULIDI

LAMU: Gżira żgħira u antika. Bħalissa qed nipprova nkun appostlu ma' dawn in-nies. Hu ftit diffiċli għax il-kotra huma Musulmani. Imma li nkun ta' eżempju ta' ħajja nisranija qalb dawn in-nies minn tagħna għall-aħħar, xejn ma hu diffiċli.

Kont għadni kif wasalt hawn u mill-ewwel sibt festa bil-kbir. Niftehmu mhux għax wasalt jien imma l-Festa tal-Maulidi, hi festa ferrieħa u kollha kuluri u tiġi ċelebrata f'medda ta' ġurnata. Din ma għandiex jum fiss fis-sena imma hu dekretat li ssir fis-sitt xahar wara r-Ramadhan. Fejn hemm numru kbir ta' Musulmani dejjem joservaw dan il-jum b'ħafna kant u żfin.

U Lamu hi ċentru Musulman ta' tagħlim għall-Afrika Musulmana ta' l-Lvant. Wieħed mill-aqwa ġrajja f'din il-gżira hi l-Maulidi li kull sena ġġib xi 30 elf Musulman f'Lamu biex jiċċelebraw din il-ġrajja. Tant hi popolari din li-Festa li kull sena n-numru qed ikompli jiżdied u jikber. Fejn joqogħdu? Hawn 23 Moskea u ħafna mill-eluf ta' nies li jiġu jkollhom jorqdu f'xi waħda minnhom.

Xi jumejn qabel il-Mauldii sar żfin quddiem il-famuża Moskea jisimha 'Riyadha' li hi fil-qalba ta' Lamu. Dan il-kant kien akkumpanjat minn daqq ta' tnabar u tamburini. F'dawn il-jiem ta' tħejjija sar ukoll il-qari tal-Maulidi bħala tħejjija għall-Birthday tal-Profeta. Din il-Maulidi hi elogju tal-ħajja eżemplari tal-Profeta Mawmettu.

Il-kant kollu sar madwar il-Moskea. L-irġiel libsin il-'Khanzu' abjad u Kofias, u n-nisa moħbija minn rashom sa saqajhom fil-buibui iswed tagħhom. Imma kemm l-irġiel u kemm in-nisa jkunu kollha għalihom. Fl-Islam din hi regola strettissima u għall-ebda raġuni ma tiġi mibdula jew adattata. Imma kulħadd kien ferħan ikanta u jiżżegleg mar-ritmu tat-tnabar u fifri. Isir ukoll il-kant tal-'kasidas'; din hi għanja ta' tifħir lill-Profeta.

Għal fil-għaxija mbagħad saret it-tiġrija tad-'dhows'. Dawn huma speċi ta' kajjikki kbar ħafna u bi qlugħ mill-kbar nett.

Diskorsi twal u qawwija jżommu lil kulħadd imsammar f'postu sa ma jibda jisbaħ. Pero' qabel telqu kulħadd ġie mbierek bl-ilma li huma jsejħulu marashi.

Fil-jum propju ddestinat għall-festa tal-Maulidi, eluf u eluf ta' Musulmani sebħu jduru mat-toroq dojoq u żgħar ta' Lamu. Ħafna minnhom kellhom f'idejhom bandalori bi kliem reliġjuż. F'xi ħin minnhom inġabru lkoll u marru jżuru l-oqbra ta' personalita' kbar Musulmani. Ħafna minn dawn il-mejtin, jgħidulek li huma dexxendenti tal-Profeta Mawmettu u msejħa 'Sherif'. Din il-proċessjoni tissejjaħ Ziara. Wara ż-żjara jiġu fil-belt min-naħa tal-baħar fost kant, żfin u ferħ ieħor. Huma jaslu quddiem il-Moskea eżatt għat-talba ta' fil-għaxija.

Osservajt li ħafna rġiel kienu libsin libsa twila bajda u nuċċali tax-xemx. Staqsejt għalfejn in-nuċċali. Qaluli xi wħud jilbsuh imħabba x-xemx, oħrajn għax jidru puliti u oħrajn għax jistħu biex jgħattu wiċċhom.

Imma Lamu gżira żgħira u n-nies jafu lin-nies.

Fr. Robert Brett

CHARITY

Charity is a presence. We must not only give, but give of ourself.

Charity is the spring of God's justice.

Charity, that knows neither class, nor caste, nor race.

Charity, that breaks down frontiers.

Charity, that rejects warfare.

Charity, stronger than death.

Charity can conquer everything and heal everything.

ROKNA TA' SORELLA CHIARA

Santa Klara u San Franġisk

Dawn iż-żewġt erwieħ magħżula kienu minn dejjem marbutin flimkien. Santa Klara ma setgħet qatt tasal fejn waslet mingħajr l-għajnuna ta' San Franġisk u lanqas dan ma setgħa jagħmel dak kollu li għamel mingħajr Santa Klara. Jekk hu kien l-Imgħallem per eċċellenza li fetaħ quddiemha t-Triq Evanġelika, hija kienet d-dixxipla l-iktar fidila li nkarnat bl-akbar perfezzjoni l-ispirtu u l-ideal tiegħu. Permezz tagħha twieled il-moviment tal-ħajja evanġelika fl-ordni femminili. Fiha, San Franġisk sab ukoll dik il-għajnuna u dak il-kuraġġ li kulħadd ikollu bżonn meta jagħti bidu għal xi ħaġa kbira. Kull bidu huwa diffiċli.

San Franġisk kien għad ma kellu ebda sieħeb meta diġa ħabbar il-missjoni ta' Santa Klara u sħabha. Dan tgħidulna Santa Klara stess fit-testment tagħha, "F'dak iż-żmien meta l-qaddis Missierna kien għadu waħdu mingħajr aħwa jew sħab għamel din il-profezija fuqna, waqt li kien qed jibni l-knisja u l-monasteru ta' San Damjna: 'Ejjew għinuni nibni dan il-monasterju għax hawn għad jiġu joqgħodu nisa li l-ħajja tagħhom ser tagħti glorja lill-Missier tagħna tas-sema u lill-Knisja kollha'.

Hekk ġara tassew. Meta n-nies kollha ta' Assisi baqgħet mistagħġba bil-bidla li kienet saret f'San Franġisk, kif minn żagħżugħ mogħti għad-dinja iġġennen wara l-faqar assolut ta' Kristu, Klara bdiet tħares lejh mill-bogħod. Kellha biss tlettax-il sena, hu kellu 24 sena. Minkejja d-differenza tal-familja tagħha (Majores) għal dik ta' Franġisku (Minores) Klara ma qieset xejn. Hi timmira dejjem li xi darba tkun tista' tagħmel dak li qed jagħmel hu. Għax dak il-faqar assolut, is-sigħat sħaħ ta' talb li kien jgħaddi, il-kliem mimli ħeġġa li kien joħroġ minn fommu, il-karita li hu u sħabu kellhom għal xulxin, dan kollu seraq il-qalb ta' Klara. Xtaqet tmur tkellmu. Anki San Franġisk xtaq

jiltaqa' magħha. Nistgħu naħsbu li Frate Rufino, kuġin ta' Santa Klara, kemm-il darba tkellem fuqha ma' l-imgħallem tiegħu, San Franġisk, u dan ried jinqeda biha bħala strument magħżul biex minnu joħroġ il-frott li xtaq. L-oġġett tal-laqgħat tagħhom kien Alla. Fuqu kienu jitkellmu. Ma setax ikun mod ieħor. Mill-ewwel Santa Klara inxeħtet b'ruħha u qalbha taħt id-direzzjoni tiegħu, toqgħod għal kulma kien jgħidilha. Permezz tiegħu, Santa Klara għarfet għal-liema triq il-Missier tas-sema kien qed isejħilha. Diġa għidna kif, biex tilħaq l-iskop tagħha u tmur wara S. Franġisk, id-deċidiet li taħrab mid-dar għaliex ma kienx hemm mezz ieħor, billi l-familja tagħha żgur li qatt ma kienu se jħalluha tagħżel ideal ta' bniedem bħal Franġisku li għalihom kien baxx.

U hemm fil-Monasterju ta' San Damjan tefgħet l-ankri ta' ħajjitha. Ħafna oħrajn marru jgħixu magħha, fosthom oħtha stess, Anjeze. L-eżempju ħaj ta' Santa Klara kien bħal kalamita li jiġbed u jsaħħar. U hekk seħħet ukoll il-profezija li kien għamel San Franġisk.

Issas Klara u Franġisku setgħu jgħixu l-istess ħajja b'differenzi ċkejknin. L-imħabba għal Ġesu' fuq is-salib kienet timbuttahom u issuqhom f'ġirja waħda. Il-kliem tagħha lis-Sorijiet kien jinstema bħal eku ta' dak li kien joħroġ mill-qalb imkebbsa ta' San Franġisk: 'Hemm bżonn li nħobbu ħafna l-imħabba ta' DAK li ħabbna tant'.

Jekk hi tat ruħha biex tgħix fil-penitenza, dan għamlitu fuq l-eżempju u skond it-tagħlim tiegħu. Fit-testment tagħha tgħidilna ċar li San Franġisk kien li urihom (lilha u s-sorijiet tagħha), bil-kelma u l-eżempju, dik it-triq li l-Iben t'Alla kien għażel għalih innifsu. Tant xorbot l-ispirtu ta' San Franġisk, li fir-regola li kitbet għas-Sorijiet iktar minn 20 sena wara l-mewt tal-fundatur, inħossu l-qalb ta' San Franġisk tħabbat fil-kitba tagħha. Iż-żewġ regoli, kemm dik li hu kiteb għall-patrijiet Minuri, u dik li kitbet għas-Sorijiet kienu mibnija fuq l-istess ħsibijiet, u l-istess spiritwalita, dwar dik li hija awtorita', karita fil-komunita, ubbidjenza lejn il-Knisja, ix-xogħol, u fuq kollox il-virtu tal-FAQAR.

San Franġisk kien ried lil Santa Klara u sħabha jħaddnu l-faqar b'mod l-iktar strett. Huwa jgħidilhom "Nitlobkom, dami tiegħi, "my ladies", biex dejjem tgħixu din il-ħajja l-iktar qaddisa ta' faqar. Oqgħodu attenti li ma titbegħdux qatt minnha u taċċettaw ebda duttrina oħra minn ta' ħaddieħor, barra minn dan li qed nagħtikom jien." U dan kien li Santa Klara u sħabha wara l-ħitan imbierka ta' San Damjan irsistew biex jagħmlu. Filwaqt li xi wħud mill-patrijiet kienu qed iġagħlu lil San Franġisk isofri minħabba n-nuqqas ta' fedelta lejn il-faqar, is-Sorijiet baqgħu jgħożżu dejjem il-ħsiseb teigħu, u jqegħduh fil-prattika.

Soru Klarissa

SAN FRANGISK JIKTEB LIL SANTA KLARA...

GĦAMLA TA' ĦAJJA

Għaliex intom, imnebbħin minn Alla, sirtu wlied u qaddejja tas-Sultan il-Kbir u l-Aktar Għoli, il-Missier tas-sema, u tgħarrastu ma' l-Ispirtu s-Santu bl-għażla li għamiltu li tgħixu kif titlob il-perfezzjoni ta' l-Evanġelju Mqaddes, irrid u nwiegħed li, kemm jien stess kif ukoll permezz ta' ħuti, nibqa' dejjem nieħu ħsiebkom bil-għaqal kollu u nuri lejkom, bħalma nuri lejn ħuti, ħerqa waħdanija.

L-AĦĦAR RIEDA

Jien, iċ-ċkejken fra Franġisk, irrid ngħix il-ħajja u l-faqar ta' l-Aktar Għoli ,il-Mulej tagħna Ġesu' Kristu, u ta' l-Omm l-aktar qaddisa tiegħu, u nibqa' ngħixha sa l-aħħar. U lilkom, sidien tiegħi, nitlobkom u nagħtikom il-fehma tiegħi biex tgħixu dejjem f'din il-ħajja l-aktar qaddisa u fil-faqar imqaddes. U oqogħdu b'seba' għajnejn li, minħabba t-tagħlim jew il-fehma ta' xi ħadd ieħor, ma titbiegħdu xejn minnha.

IL-QADDIS TA' KULHADD

Inti hu tielgħa t-telgħa ta' Kordin min-naħa tal-Marsa jew minn Bormla titla' t-telgħa ta' Għajn Dwieli għandek tiltaqa' ma' Knisja sabiħa, kważi ġdida, id-dedikata lil Kbir Qaddis Sant' Antnin ta' Padova.

Il-bidu tad-devozzjoni lejn dan il-Qaddis f'din in-naħa ta' Raħal il-Ġdid bdiet meta disa' u għoxrin sena ilu il-Provinċjal tal-kapuċċini bi ftehim ma' l-Arċisqof fetaħ dar fi triq Għajn Dwieli. Għall-bidu kienet in-bniet kappella żgħira ħafna. In-nies mill-ewwel laq-għu lill-patrijiet u bl-għajnuna ta' kulħadd ftit wara inbniet kappella ftit ikbar. Iżda xorta waħda baqa' l-problema ta' l-ispazju — għax in-nies tant apprezzat u rat il-ħtieġa li bdew jiġu bil-ħafna. Għahekk iktar tard wara li l-Provinċjal akkwista l-art inbniet knisja ġdi-da — li n-nies sal-lum għadhom isejħulha: 'il-knisja tal-mirakli' — għax ħadet biss sena biex titlesta.

Din il-knisja qegħda ċentru. Barra l-ħafna nies li hemm madwarha — insibu wkoll il-fabbriki, id-dry-docks, il-ħabs, l-iskejjel u issa wkoll il-Moskea tal-musulmani u dawn kollha jaqblu mal-ħajja ta' Sant' Antnin — il-ħajja franġiskana tiegħu.

IL-ĦADDIEM: Sant'Antnin ried ikun qaddej tas-soċjeta' l-fqira. Kieku kien jgħix illum żgur li kien imur fil-fabbriki, fit-tarzna jitkellem mal-ħaddiem jew mal-baħħara biex jgħamillhom kuraġġ ħalli ma jaqt-għux qalbhom mix-xogħol li kultant ikun iebes. Sant' Antnin dejjem xtaq ikun ħaddiem fost il-ħaddiema — ried pero' jkun ħaddiem qaddis biex ikun jista' jwas-sal lil Kristu.

L-ISKOLA: Sant' Antnin kien iħobb u dejjem għin lil min ma kienx jaf skola. Ried li l-bnedmin ju-żaw l-għerf biex isiru jafu iktar 'l Alla.

IL-ĦABSIN: Sant' Antnin kien iħobb u dejjem għin lil dawk li fis-soċjeta' waqgħet fuqhom xi diz-grazzja. Fost dawn hemm il-ħabsin. Żgur li Sant' Ant-nin jgħin illum lil dawk li qegħdin fil-ħabs li hemm quddiem il-knisja tiegħu f'Kordin.

IL-MORDA: Għal San't Antnin il-morda huma l-kolonni tal-knisja jew aħjar it-teżor tal-knisja. Żgur li Sant' Antnin ibierek iċ-Ċentru tar-riabilitazzjoni li hemm ukoll quddiem il-knisja tiegħu.

IL-MUSULMANI: Bħalma għamel u xtaq mis-sieru San Franġisk, Sant' Antnin xtaq ħafna u ħadem kemm felaħ bit-tagħlim tiegħu biex titwettaq l-għaqda

fost il-knejjes. U allura żgur li iħares lejn il-moskea l-ġdida li nbniet quddiem il-knisja tiegħu ġewwa Kordin u jgħamel minn kollox biex issir l-għaqda — biex il-popli kollha fid-dinja jagħrfu lil Kristu bħala s-salvatur — ħalli fid-dinja jkun hawn merħla waħda taħt Ragħaj wieħed.

Kun int ukoll devot ta' dan il-Kbir Qaddis. Agħmel bħalu: ħobb lil Kristu u lill-Knisja. Jekk qatt ma' ġejt tinviżtah fil-Knisja tiegħu ta' Għajn Dwieli — ejja din is-sena waqt li qegħdin infakkru s-seba' mija u ħamsin sena mill-mewt tiegħu jew aħjar mid-dħul teigħu fis-sema.

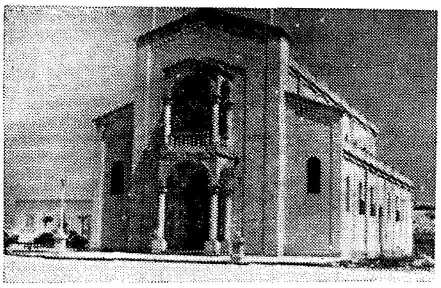

Knisja tal-Franġiskani-Kapuċċini ddedikata lil Sant' Antnin f'Għajn Dwieli, Raħal Ġdid.

Il-festa sejrin niċċelebrawha nhar is-Sibt, 13 ta' Ġunju b'dan il-programm:

Il-Ħadd, 7 ta' Ġunju. — L-Ewwel Tqarbina. (Fl-10.00 a.m.).

It-Tnejn, 8 ta' Ġunju — Quddiesa mill-Papas tal-Griegi Kattoliċi (fis-6.30 p.m.).

It-Tlieta, 9 ta' Ġunju — Quddiess mit-tliet Provinċjali Franġiskani (fis-6.30 p.m.).

L-Erbgħa, 10 ta' Ġunju — Vestizzjoni ta' l-Abbatini (fis-6.30 p.m.).

Il-Ħamis, 11 ta' Ġunju — Tberik tat-tfal (fis-6.30 p.m.).

Il-Ġimgħa, 12 ta' Ġunju — Lejlet il-Festa, Għasar u Quddiesa (fis-6.15 p.m.).

Is-Sibt 13 ta' Ġunju — Nhar il-Festa. Quddiesa Solenni (fis-6.30 p.m.). Ikun fiha t-tberik u t-tqassim tal-Ħobż ta' Sant' Antnin.

NIRRINGRAZZJAW

- lil dawk kollha li b'ġest ġeneruż qegħdin jgħinu fil-pubblikazzjoni ta' din ir-Rivista **bl-offerti tagħhom.** L-ispejjeż huma kbar,
- lil dawk kollha li b'inizjattiva persunali qed isibu persuni oħra **biex jabbonawhom f'din ir-Rivista.** Kull ma jmur in-numru ta' abbonati qed dejjem jikber.
- lil dawk kollha li kitbulna **ittri ta' apprezzament w inkorraġiment** għall-pubblikazzjoni ta' din ir-Rivista.
- lil dawk kollha li qed ikunu ta' għajnuna kbira bit-**talb** tagħhom.
- lil dawk ukoll li qed jibgħatulna **artikli tassew interessanti** għall-pubblikazzjoni. Inwegħduhom li dan nagħmluh magħkom malajr kemm hu possibbli.

KIF NITTAKILJAW PROBLEMA

Minn Patri Modest Kapuċċin.

Kif intom ħbieb?

Naf li l-kelma "nittakiljaw" hija barbariżmu fil-lingwa tagħna, użajt din il-kelma żgur li mhux biex ninki lil dawk li jiddelettaw bil-Malti imma biex nipprova naqsam magħkom l-ħsieb eżatt ta' dak li nixtieq ngħid.

Jekk infittxu l-kelma "tackle", id-dizjunarju ingliż Oxford jagħtina dawn it-tliet kelmiet "grasping or holding or obstructing of opponent in football". Dan biex ifissrilna li meta nitfaċċaw wiċċ imb'wiċċ mat-trouble għandna nagħmlu minn kollox biex nirbħu l-kontrarjeta u bil-kuraġġ u l-enerġija kollha nikkumbattu sa l-aħħar.

Kif tafu intom it-trouble ħadd ma jridu. Imma ħafna drabi jiġi fuqek u lanqas biss tkun taf kif. Mela l-aħjar ħaġa hija li issa li ninsabu. ftit kwieti nippreparaw ruħna minn issa ħalli nkunu dejjem lesti;—

1. Fittex li żżomm dejjem il-kalma. Moħħok ma jistax jaħdem meta jkun aġitat iżżejjed jew għajjien.

2. Fil-problemi ma għandek qatt tgħaġġel u lanqas tisforza żżejjed. Pressjoni żejda deni tagħmel mhux ġid. It-tweġiba tiġi appena l-moħħ jikkalma. Biż-żmien it-tempesta tgħaddi u l-ajru jiċċara.

3. Ikteb il-fatti fuq biċċa karta, irranġhom fl-ordni tal-priorita' u valuri tagħhom, imbagħad aktarx li s-soluzzjoni taqbeż waħidha f'moħħok.

4. Ħalli s-subkonxju jaħdem. Dan ifisser li mur orqod, iżda l-ewwel għamel l-intenzjoni li tixtieq issib soluzzjoni kif tħoll dik il-problema li jkollok. Għid talba qasira u intelaq.

5. Agħti lok biex ġenwinament tara xi tgħidlek il-kuxjenza. L-intwizzjoni teżisti. Mhux darba jew tnejn smajna li soluzzjoni ta' problema ġiet fil ħolm jew irqad profond.

6. Itlob lil Alla biex Huwa jurik it-triq. Kristu huwa it-triq, il-verita', il-ħajja. Min jemmen fiH ma jintilifx iżda jkollu l-ħajja ta' dejjem.

7. Fuq kollox nitgħallmuu nżommu dejjem is-"sense of humour".

Il-Mulej ibierek lin-nisa ta' Malta u Għawdex. Paċi u Ġid.

IR-RIVISTA "DAWL FRANĠISKAN"

GĦAT-VIII ĊENTINARJU

MIT-TWELID TA' SAN FRANĠISK

TNIEDI

1182 - 1982

KONKORS

TA' KITBA LETTERARJA BI SFOND FRANGISKAN

San Franġisk t'Assisi matul ħajtu kiteb diversi ittri ndirizzati lil kategoriji differenti ta' nies. Fost dawn huma ta' ntererss ġenerali l-ittri li huwa kiteb:

a) lill-Insasa Kollha: Reliġjużi, Kjeriċi, Lajċi rġiel u nisa.
b) U lill-Mexxejja tal-popli.

Kieku San Frangisk kellu jghix fi zmienna x'kien jikteb f'dawn l-ittri tieghu?

Punti mportanti għall-parteċipanti:

- Min jidħol għal dan il-KONKORS irid ifittex li jikteb xogħol letterarju fuq stil ta' ittra fejn jipprova kemm jista' jwassal il-messaġġ franġiskan lil waħda minn dawn il-kategoriji msemmija (a jew b).
- Il-parteċipant irid ifitex li jagħmel jidher l-istil franġiskan fl-kitba tiegħu — huwa San Franġisk li qed jikteb għall-Insara jew għall-Mexxejja ta' żmienna.
- Tul mhux aktar minn 400 kelma.
- Dan il-KONKORS huwa miftuħ għal kulħadd.
- Il-parteċipanti jiġu mifruda f'erba' kategoriji skond l-eta':

  a) minn 14-il-sena l-isfel.
  b) minn 15-il-sena sa 21 sena.
  c) minn 22 sena sat-30.
  d) mill-31 sena 'l fuq.

- Ibgħat ix-xogħol tiegħek direttament lill-EDITUR tar-Rivista, u iffirmah biss b'nome-de-plum. F'envelope separat u magħluq ibgħat ukoll l-isem u l-kunjom proprja flimkien ma' l-indirizz u l-eta'. Fuq l-envelope magħluq (minn barra) ir-repeti l-istess nom-de-plum.
- Żmien biex tibgħat ix-xogħol letterarju tiegħek għandek sa l-aħħar ta' Novembru 1981.
- L-ewwel tlett xogħlijiet rebbieħa minn kull kategorija jingħataw rigal xieraq, fil-waqt li aħna niksbu d-dritt li nippubblikaw ix-xogħol tagħhom fuq din ir-Rivista.

"Fil-missjoni tagħna għad irridu nkomplu nisħqu iżjed biex inkissru l-mentalita' żbaljata li teżisti fil-familja. Il-ġenituri għadhom ma jistgħux jifhmu kif anke l-ulied bniet għandhom imorru l-iskola."

Missjunarju kapuċċin.

"Il-bnedmin qatt ma kellhom f'idejhom ġid hekk kbir, possibilitajiet u qawwa ekonomika, u b'dan kollu biċċa kbira mill-bnedmin għadhom qed ibatu mill-ġuħ, mill-faqar u mill-miżerja, u għadd kbir minnhom għadhom ma jafux jaqraw. Qatt bħal-lum il-bnedmin ma kellhom sentiment hekk qawwi tal-liberta u b'danakollu jeżistu għamliet ġodda ta' jasar soċjali u mentali".

(Il-Knisja Fid-Dinja Tal-Lum, n.4)